

OBSAH

PŘEDMLUVA PRO MZDOVÉ ÚČETNÍ A DALŠÍ ČTENÁŘE	9
ÚVOD – CO JE OBSLUHA MZDY (PLATU)?	11
1. ODMĚNA ZA PRÁCI A JEJÍ OBSLUHA – základní údaje	12
1.1 Odměňování jako součást personálního řízení	12
1.2 Základní formy odměňování za práci – mzda, plat a jiné odměny	16
1.3 Právní úprava odměňování za práci	20
1.3.1 Ústavní a mezinárodněprávní základy a souvislosti	20
1.3.2 Přehled české právní úpravy	27
1.3.3 Právní úprava obsluhy mzdy, platu a jiných forem odměny za práci	30
A. Právní úprava splatnosti mzdy (platu)	30
B. Právní úprava zjišťování průměrného výdělku	32
2. MZDA A PLAT	36
2.1 Mzda a nemzdová plnění	36
2.1.1 Hlediska pro rozlišování	36
2.1.2 Rovnost v odměňování – stejná mzda za stejnou práci a za práci stejné hodnoty	37
2.1.3 Naturální plnění	44
2.2 Právo a nárok na mzdu	45
2.2.1 Obecná pravidla a jejich využití v podnikových dokumentech	45
2.2.2 Možnost snížit mzdu pro porušení pracovní kázně	48
2.3 Formy a složky mzdy (platu), systémy odměňování	55
2.4 Smluvní a nesmluvní mzda (plat)	60
A. Smluvní mechanismy	60
B. Nesmluvní mechanismy	61
2.5 Úprava mezd (platů) v kolektivní smlouvě	62
2.5.1 Základní informace o kolektivních smlouvách	62
2.5.2 Mzdové závazky	67
2.5.3 Platové závazky	69
2.5.4 Jiné dohody mezi zaměstnavatelem a odbory	70
2.6 Individuální smlouvy	71
2.7 Vnitřní mzdový předpis, vnitřní platový předpis	73
2.8 Katalogy prací	76
2.9 Způsob určení mzdy (platu) zaměstnanci a informace o mzdě (platu)	80
2.10 Minimální mzda	84
2.11 Minimální mzdové tarify	86
2.12 Povinné složky mzdy	88
2.13 Složky platu	92
2.14 Mzda (plat) a náhradní volno za práci přesčas a ve svátek a placení svátků	96
2.14.1 Práce přesčas	97
A. Postup podle zákona o mzdě	97
B. Postup podle zákona o platu	100
C. Společná pravidla	103

2.14.2	Práce ve svátek a tzv. placený svátek	105
A.	Postup podle zákona o mzdě	105
B.	Postup podle zákona o platu	109
C.	Společná pravidla	110
2.14.3	Dosažená mzda za práci přesčas a za práci ve svátek	113
2.14.4	Souběh práce ve svátek a práce přesčas	116
3.	ODMĚNA ZA PRACOVNÍ POKOTOVOST	118
4.	ODMĚNY Z DOHOD O PRACÍCH KONANÝCH MIMO PRACOVNÍ POMĚR	121
5.	ZÚČTOVÁNÍ MZDY (PLATU), PRACOVNÍ A ODPRACOVANÁ DOBA	124
5.1	Zúčtování mzdy (platu) a evidence pracovní doby	124
5.1.1	Co je zúčtování mzdy (platu)	124
5.1.2	Evidence a posuzování pracovní (odpracované) doby	126
5.2	Základní pravidla pracovní doby	131
5.3	K některým sporným ustanovením o pracovní době - aktualizovaná stanoviska AKV	143
5.4	K problematice přestávek v práci - aktualizovaná stanoviska AKV	147
5.5	Evidence odpracované doby u dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	152
6.	SPLATNOST A VÝPLATA MZDY (PLATU) A DALŠÍCH PENĚŽITÝCH PLNĚNÍ	154
6.1	Pojem splatnosti	154
6.2	Splatnost a výplatní termín	155
6.2.1	Stanovení výplatního termínu	156
6.2.2	Mzdové zálohy	162
6.2.3	Splatnost některých složek mzdy (platu)	163
6.2.4	Splatnost jiných peněžitých plnění	167
6.3	Splatnost ve zvláštních případech	171
6.3.1	Nástup a čerpání dovolené	171
6.3.2	Skončení pracovního poměru	178
6.4	Uspokojení nároků, prodlení a jeho důsledky	180
6.4.1	Obecně	180
6.4.2	Promlčení	183
6.4.3	Smrt zaměstnance	184
6.4.4	Okamžité zrušení pracovního poměru zaměstnancem z důvodu prodlení	188
6.5	Výpočet úroků z prodlení	196
6.6	Postup při výplatě mzdy (platu)	200
6.7	Bezhotovostní výplata mzdy (platu) převodem do peněžního ústavu	205
6.8	Výplata mzdy prostřednictvím tzv. podnikové banky	213
6.9	Informace zaměstnanci o splatnosti a výplatě mzdy	218
6.10	Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr	220
6.11	Konkurz a vyrovnání, insolventnost zaměstnavatele	222
6.11.1	Konkurz a nucené vyrovnání	223
6.11.2	Vyrovnání	227

6.11.3	Záruka státu k uspokojení mzdových nároků při platební neschopnosti zaměstnavatele	228
6.12	Daňové souvislosti výplaty mzdy	234
7.	PRŮMĚRNÝ VÝDĚLEK	237
7.1	Význam průměrného výdělku pro pracovněprávní účely	237
7.2	Legislativní úprava, její působnost a vnitropodniková úprava	239
7.3	Průměrný výdělek hrubý a čistý, výpočet PV čistého	242
7.4	Způsob zjištění průměrného výdělku	244
7.5	Hrubá mzda	247
7.5.1	Obecná pravidla	247
7.5.2	Části mzdy poskytované za delší období	254
7.5.3	Naturální mzda	266
7.5.4	Mzdové přeplatky a průměrný výdělek	267
7.6	Odpracovaná doba	269
7.6.1	Základní pravidla	269
7.6.2	Práce přesčas a náhradní volno za ni	269
7.6.3	Doba práce přesčas, k níž je již ve mzdě (platu) přihlédnuto	270
7.6.4	Svátky	272
7.6.5	Další specifické doby a režimy pracovní doby	274
7.7	Rozhodné období	277
7.7.1	Obecná pravidla	277
7.7.2	Postup při vzniku pracovněprávního vztahu	279
7.7.3	Rozhodné období pro odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání	286
7.8	Pravděpodobný výdělek	287
7.8.1	Způsoby zjištění	287
7.8.2	Co je odpracovaný den	293
7.9	Formy průměrného výdělku	296
7.9.1	Průměrný hodinový a průměrný denní (směnový) výdělek - pravidla a porovnání	296
7.9.2	Další požadavky na bližší úpravu průměrného denního (směnového) výdělku	299
7.9.3	Možnosti zvláštní úpravy PHV a PDV v souvislosti se změnami pracovní doby	301
A.	Úprava průměrného hodinového výdělku	303
B.	Úprava průměrného denního (směnového) výdělku	306
7.9.4	Průměrný měsíční výdělek	307
7.9.5	Možnosti zvláštní úpravy PMV v souvislosti se změnami pracovní doby	315
7.10	Průměrný výdělek a minimální mzda	318
7.11	Průměrný výdělek pro náhradu škody u žáků a studentů a osob se změněnou pracovní schopností připravujících se na povolání	320
7.12	Průměrný výdělek u tzv. atypických pracovních vztahů - dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, nepravidelná výpomoc a další	321
7.12.1	Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr - obecná pravidla	322

7.12.2	Dohoda o pracovní činnosti	323
7.12.3	Dohoda o provedení práce	324
7.12.4	Zaměstnanci na nepravdivou výpomoc	328
7.12.5	Zaměstnanci v dopravě pracující letmo	329
7.12.6	Domáctví a obdobní zaměstnanci	330
7.13	Souběžná zaměstnání	330
7.14	Obsah bližší úpravy průměrného výdělku v kolektivní smlouvě nebo vnitřním předpisu	331
7.15	Použití průměrného výdělku - přehled	338
7.16	Některé případy použití průměrného výdělku	343
7.16.1	Překážky v práci	343
7.16.2	Dovolená na zotavenou	352
	A. Obecná pravidla	352
	B. Nárok na dovolenou, její čerpání a náhrada mzdy u zaměstnanců s nerovnoměrně rozvrženou pracovní dobou	358
	C. Zaměstnanci na nepravdivou výpomoc	365
7.16.3	Použití průměrného výdělku pro účely mezd a platů	366
7.16.4	Náhrada škody - odpovědnost zaměstnance	368
7.16.5	Náhrada škody z důvodu pracovního úrazu a nemoci z povolání	370
	A. Náhrada za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti	371
	B. Náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti	371
	C. Náhrada nákladů na výživu pozůstalých	375
	D. Společná pravidla pro všechny druhy náhrad	375
7.16.6	Ohrožení nemocí z povolání nebo dosažení nejvyšší přípustné expozice	378
7.16.7	Hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání (podpora v nezaměstnanosti)	379
7.16.8	Nároky horníků dlouhodobě nezpůsobilých k dosavadní práci	380
7.17	Rozdíly oproti vyměřovacímu základu pro účely nemocenského pojištění	382
8.	SRÁŽKY ZE MZDY (Z PLATU)	384
8.1	Pojmy a přehled právní úpravy	384
8.1.1	Vymezení pojmů	384
8.1.2	Přehled právní úpravy	387
8.1.3	Srážky z odměny odsouzených	390
8.2	Odlišení srážek ze mzdy od bezhotovostní výplaty mzdy	390
8.3	Případy srážek ze mzdy	392
8.3.1	Kdy lze ze mzdy srážet	392
8.3.2	Srážky na pohledávky zaměstnavatele	396
8.3.3	Bezodůvodné obohacení zaměstnance	400
8.3.4	Peněžité sankce uplatňované zaměstnavatelem vůči zaměstnanci	403
8.3.5	Daňové souvislosti srážek ze mzdy	404
8.4	Dohody o srážkách ze mzdy	404
8.4.1	Obecná pravidla	404
8.4.2	K některým nejasnostem o tom, co je dohoda o srážkách ze mzdy	413

8.4.3	Jsou občanskoprávní dohody o srážkách ze mzdy pro zaměstnavatele závazné?	417
8.4.4	Srážky odborových členských příspěvků	421
A.	Způsob řešení	421
B.	Rozhodnutí soudů	425
C.	Srážky členských příspěvků odborům a ochrana osobních údajů	426
8.5	Plátcí mzdy	429
8.5.1	Zaměstnavatelé	429
8.5.2	Plátcí jiných příjmů, s nimiž se pro účely srážek nakládá jako se mzdou	431
8.6	Výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy - exekuce	437
8.6.1	Co je exekuce a její základní pravidla	437
8.6.2	Nařízení exekuce srážkami ze mzdy	439
8.6.3	Změny plátce mzdy	445
8.6.4	Souběžné příjmy od několika plátců mzdy	446
8.6.5	Úřední exekuce	447
A.	Obecná pravidla	447
B.	Daňové exekuce	451
C.	Přeplatky v nemocenském pojištění a nedoplatky pojistného na sociální zabezpečení	452
D.	Jiné úřední exekuce	461
8.6.6	Soudní exekutoři	462
8.6.7	Souběžné exekuce	463
8.7	Pořadí pohledávek	464
8.8	Postup při provádění srážek ze mzdy a jejich rozsah	467
8.8.1	Obecně k rozsahu srážek	467
8.8.2	Souhrn čisté mzdy a dalších příjmů	467
8.8.3	Základní nezabavitelná částka (částky)	469
8.8.4	Zbytek čisté mzdy a jeho použití	472
8.8.5	Přednostní a nepřednostní pohledávky	474
8.8.6	Další pravidla pro výpočet srážek	476
8.8.7	Některé další příklady a dotazy ke srážkám ze mzdy a jejich grafické znázornění	479
8.9	Výpočet úroku z prodlení a dalších příslušenství pohledávky	484
9.	POTVRZENÍ O ZAMĚSTNÁNÍ	488
9.1	Vydávání potvrzení o zaměstnání	488
9.2	Předepsaný obsah potvrzení o zaměstnání	493
9.3	Co do potvrzení o zaměstnání nepatří a co je nutné potvrdit mimo něj	499
9.4	Právní důsledky nesplnění povinností zaměstnavatele	500
9.5	Dodatečné úpravy a opravy potvrzení o zaměstnání	501
9.6	Závěrem k potvrzení o zaměstnání	502
10.	PŘÍLOHY	503
10.1	Ustanovení § 551 občanského zákoníku	503
10.2	Část šestá hlava druhá občanského soudního řádu	503
10.3	Nařízení vlády o nezabavitelných částkách	510